І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 92. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 15-го ТРАВНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 15, 1957 No. 92. VOL. LXIV.

ЗДА МУСЯТЬ ПРОДОВЖУВАТИ АТОМОВІ ЕКСПЛЬОЗІЇ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ВІДКИНУВ ЯПОНСЬКУ НОТУ ПРО ПРИПИНЕННЯ ПРОБНИХ ЕКСПЛЬОЗІЙ В НЕВАДІ

Вашингтон. — Держ. секретар Дж. Ф. Доллес вислав відповідь японському шарже д'афер Такесо Шімода на його ноту, в якій заявляє, що ЗДА мусять продовжувати пробні експльозії атомової зброї, бо до цього їх зобов'язує відповідальність за долю вільного світу так довго, поки СССР не погодиться на міжнародну контролю зброєння. Японський уряд вислав був ще 29 квітня ноту до Вашингтону, в якій просив Вашингтон, щоб припинив ті пробні експльозії атомової зброї, які мають відбутися цього року на дослідних полях в стейті Невада. Ці пробні вибухи мають початися вже в четвер 16-го травня ц. р. Японський уряд звернувся з такою самою пропозицією до Англії і СССР. Англія плянує пробну експльозію атомової бомби влітї цього року на Різдвяних островах на Пацифіку, а СССР цього року вже перевів кілька пробних вибухів атомової зброї на Сибіру. Американська відповідь Японії втримана в приязному тоні. Доллес заявив, що цьогорічні пробні атомові експльозії відбуватимуться з усіма можливими заходами безпеки і тільки тоді, коли буде відповідний вітер і прихильна погода. Доллес підкреслив і ту обставину, що в Неваді відбуваються проби малої атомової зброї, і тому немає небезпеки, щоб надто збільшилася радіяція в світі. Представники Японії будуть присутні на цих експльозіях, бо їх запросив уряд ЗДА до Невади, де мають бути і представники інших приязних до цієї країни держав. „Ціль цих пробних експльозій, пише Доллес, — це не допустити до агресії на країни вільного світу і втримати мир у світі. І тому уряд ЗДА переконаний в тому, що він мусить в теперішній ситуації продовжувати свої пробні атомові вибухи". Це мусить діятися так довго, поки немає потрібного міжнародного порозуміння про зменшення зброєнь та про міжнародну контролю зброєння. Внаслідок цього, пише Доллес, „уряд ЗДА є відповідальний не тільки за долю свого народу, але і за долю всього вільного світу, і тому мусить збільшувати свою оборонну силу, бо тільки цим способом можна втримати мир у світі".

„МЕЙФЛАВЕР" ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ДО БЕРЕГІВ НОВОГО СВІТУ

Вітрильник „Мейфлавер II", збудований точно за виглядом першого корабля британських переселенців, що прибули з Плимуту в Англії до Плимуту в Масс., відбуває свою другу подорож і, випливши з Англії прямує до берегів ЗДА, де його будуть урочисто зустрічати.

ІЗРАЇЛЬ ЗАПОВІДАЄ ВИСЛАННЯ СВОГО КОРАБЛЯ НА СУЕЗ І ПОГРОЖУЄ ВІЙНОЮ

Єрусалим. — Речник ізраїльського уряду Моше Лешем заявив, що Ізраїль в найближчому часі вишле один свій корабель до Суезького каналу, щоб перевірити, як насправді єгипетський уряд інтерпретує Константинопільську конвенцію з 1888 року про Суезький канал, яка гарантувала всім без вийнятку країнам „в часі війни і миру" вільний переїзд каналом. Водночас ізраїльський уряд заявив, що коли б Єгипет зупинив той корабель і не дозволив йому покористуватись Суезьким каналом, то Ізраїль вважатиме це за виповідження війни. Названий речник ізраїльського уряду покликався на становище західніх користувачів каналу: мовляв, поки вони бойкотували канал, Ізраїль стримувавсь із висиланням свого корабля туди, але тепер, коли Англія рішила відновити рух своїх кораблів по Суезькому каналі, Ізраїль хоче зробити це саме. Правда, єдина Франція, з політикою якої найбільш зв'язана політика Ізраїлю, бойкотує далі Суезький канал, але Ізраїль — заявив Моше Лешем — не конче мусить наслідувати цю тактику. Однаково Англія, як і Америка стоять на становищі права Ізраїлю до вільної плавби по Суезькому каналі, покликуючись на постанову Ради Безпеки ОН з 1951 року, яка признала була в цій справі рацію Ізраїлеві. Єгипет не підчинився був ніколи тій постанові Ради Безпеки і стояв на становищі, що він має право „у власній безпеці" бльокувати ізраїльські кораблі, бо, мовляв, між Ізраїлем і Єгиптом все ще існує тільки перемир'я, отже формально не закінчився стан війни.

АНГЛІЯ ПРИЙМАЄ КОМПРОМІС З ЄГИПТОМ

АНГЛІЙСЬКА ОПОЗИЦІЯ НАЗИВАЄ СТАНОВИЩЕ УРЯДУ КАПІТУЛЯЦІЄЮ В СПРАВІ СУЕЗУ

Лондон. — Серед могильної тиші англійський прем'єр Геролд Мекміллен проголосив в понеділок 13-го ц. м. рішення англійського уряду дозволити англійським корабельним компаніям відновити плавбу по Суезькому каналі за умовами, що їх оприлюднив єгипетський уряд в своїй односторонній декларації. Англійський прем'єр мотивував це рішення фактом, що наприкінці минулого тижня організація користувачів каналу вирішила залишити вільну руку кожному своєму членові, чи він хоче користуватись Суезьким каналом, чи ні, при чому скандинавські країни і Західня Німеччина відразу заявили, що вони відновлять корабельний рух по каналі. Хоча Мекміллен підкреслював, що Англія уважає, що справа Суезького каналу все ще не є остаточно розв'язана і що вона буде змагати до отримання корисніших умов, аніж ті, що їх оприлюднив Єгипет, проте загал англійського парляменту і громадянства прийняв те становище англійського уряду, як капітуляцію в затяжному конфлікті з Єгиптом у справі Суезького каналу, — коментують американські кореспонденти в Лондоні. Опозиційна Партія праці зажадала, щоб консервативний уряд оприлюднив докладні дані, скільки коштувала невдатна воєнна виправа минулої осени проти Єгипту. До гострої критики проти становища уряду прилучилася також група консервативної партії з крайньої правиці, яка назвала себе „незалежними консерватистами". Деякі часописи порівнюють теперішнє примирливе становище уряду Мекміллена в справі Суезького каналу до угодівства ,що його уряд Чемберлена проявив в 1938 році у відношенні до Гітлера в договорі в Мюнхені. Голосування над залвою Мекміллена, яке буде однозначне з виявленням довір'я чи недовір'я урядові, відбудеться в половині цього тижня. До того часу уряд імовірно проголосить закінчення карткової системи на ґазоліну .В Єгипті прийняли рішення англійського уряду з великою радістю, як свою перемогу. Осягнено взаємну згоду, щоб англійські корабельні компанії оплачували оплату за переїзд кораблів англійською валютою. Сподіваються, що незабаром будуть відновлені англо - єгипетські дипломатичні і торговельні взаємини.

В Ню Йорку відзначають Тиждень Збройних Сил

Ню Йорк. — Місто Ню Йорк, разом із іншими місцевостями, в цьому тижні, від 12-го до 19-го травня відзначає Тиждень Збройних Сил. Кульмінаційним днем цього відзначення буде субота 18-го травня, коли по П'ятій Авеню відбудеться велика військова парада, в якій маршуватимуть 25,000 осіб, між ними 2,000-ий Корпус Кадетів із Військової Академії в Вест Пойнті, Н. Й. Парада почнеться від 95-ої вулиці, а закінчиться на 62-ій. Під час цього тижня влаштовані будуть численні виставки. Виставлятимуть 25-тонну ракету „Снарк". літаки, гармати. До портів Ню Йорку прибудуть 24 воєнні кораблі, між ними буде і бойовий корабель „Айова" та літаконосець „Велі Фордж". Летунствоописуватиметься на Коні Айленді, де літаки й гелікоптери виконуватимуть акробатичні лети та „танці". В понеділок 13-го травня в залі Розеленд Денс Сити" при 51-ій вулиці і Бродвеї відбулася народна танцювальна забава, в якій взяло участь 4,000 осіб.

ЗДА підпишуть конвенцію проти невільничої праці

Вашингтон. — Представник уряду повідомив американських делеґатів на зборах Міжнародної Організації Праці, які відбудуться 5-го червня в Женеві, Швайцарія, що уряд ЗДА вирішив підписати міжнародну конвенцію проти невільничої праці. В тих зборах братимуть участь представники 77-ох держав. Від кожної держави беруть участь 4 делеґати: два представники уряду і по одному делеґатові від підприємців і робітництва. Американська Федерація Праці — Конґрес Індустрійних Організацій висилають до Женеви Джорджа П. Делені, а підприємці вибрали на свого делеґата Кола Дж. Паркера. Асистент державного секретаря Френсіс О. Вілкокс буде очолювати американську делеґацію. Досі уряд ЗДА відмовлявся підписати цю конвенцію, бо деякі її місця відносяться до таких справ, які застережені для урядів окремих держав. Американські делеґати запропонують відповідні зміни в статуті цієї конвенції.

Вперше по 11 і пів сторіччях керманич Франції відвідує Папу

Рим. — Президент Франції Рене Коті, який перебував на державних відвідинах в Італії, відбув в понеділок 13-го травня авдієнцію у Святішого Отця Пія XII. Авдієнцію цю вважають історичною подією з того погляду, що це вперше по одинадцять і пів сторіччях голова французької держави відбув мирні і дружні відвідини у голови Католицької Церкви у Римі. Перший раз така зустріч відбулася в 800 році, коли Папа Лев III коронував у первісній Базиліці св. Петра Карла Великого на імператора Заходу. Друга зустріч відбулася вже на восьмій стопі 1495 року, коли Карл VIII зайняв Ватикан, примусивши Александра VI шукати захисту в Замку св. Ангела. Відвідини теперішнього президента Франції Рене Коті визначають історичний зворот у сучасних взаєминах між Ватиканом і Францією, зокрема від 1905 року, коли Франція відкликала свій конкордат з Римом з Ватиканом і проклямувала повне відділення Церкви від держави. Не зважаючи на те, що потому і встановлено нормальні дипломатичні взаємини між Ватиканом і французьким урядом, але ці взаємини були завжди дуже формальні і холодні. Поліпшуючи свої взаємини з Ватиканом, сьогоднішній французький уряд сподівається досягти і деяких політичних користей, зокрема у Північній Африці, де багато католицьких ієрархів симпатизує із змаганнями арабських націоналістів. Прийняття Рене Коті у Ватикані відбулося з великою урочистістю і вперше в історії на території Ватикану відіграно офіційний французький гимн — революційну „Марсельєзу".

Султан Марокка прибуде з відвідинами до ЗДА

Рабат. — Офіційно оприлюднено, що султан Марокка, Мохаммед У., прибуде до З'єдинених Держав на 22 листопада ц. р. з офіційними відвідинами. Султан дістав був від президента Айзенгавера дуже сердечного листа з запрошенням, при чому Президент покликався на останні відвідини віце-президента Ніксона в Марокко в березні ц. р. і на прийняття, що його Ніксон дізнав від султана. При цій нагоді пригадують, що віце-президент Ніксон, вернувшись з подорожі по Африці, назвав за іменем Мохаммеда У. на приклад тих африканських державних діячів, що їх можна порівнювати з великими державними мужами решти світу та які щораз поважнішу ролю відіграють в міжнародних справах. Колишній президент Ф. Д. Рузвелт запросив був марокканського султана до ЗДА ще в 1943 році, під час конференції в Касаблянці. Султан Мохаммед У., що його французи скинули були з престолу, депортували, але потім назад привезли до Марокко, належить до безсумнівних прихильників Західнього світу та ворогів комунізму. Між ЗДА й Марокко існують близькі взаємини м. і. з уваги на тамошні американські бази, здвигнені під час останньої війни великим коштом.

Число затруднених в квітні становило 64,261,000

Вашингтон. — Число затруднених осіб в місяці квітні цього року становило 64,261,000 і було на 400,000 більше в порівнянні з березнем цього року, хоч в мануфактурній промисловості видно деяке зниження попиту на робітничі сили. Число безробітних в квітні цього року становило 2,690,000 і було на 200,000 менше в порівнянні з березнем 1957. Число затруднених в квітні минулого року виносило 63,990,000, а число безробітних в тому самому місяці 1956 становило 2,564,000. Ці числа відносяться до промислових (фабричних) робітників і до фармерських працівників. Число самих промислових робітників в квітні цього року таке саме, як і в квітні 1956 року.

Марія Скоропадська-Монтрезор перейняла верховне керівництво Гетьманським Рухом

Ню Йорк. — Марія Скоропадська - Монтрезор, найстарша із дочок кол. Гетьмана Павла Скоропадського і вдова по графі де Монтрезор, перейняла наслідні права й обов'язки роду Скоропадських і тим самим теж і верховне керівництво Гетьманським Рухом. У зв'язку з цим опубліковано її „Звернення до всіх у розсіянні сущих українців-державників нашої дорогої Батьківщини, гетьманців, прихильників гетьманської ідеї та крайових централь Гетьманського Руху", датоване днем 29 квітня 1957 року. У зверненні стверджує Марія Скоропадська Монтрезор, що із смертю Гетьманича Данила спав на неї обов'язок репрезентувати рід Скоропадських і сповіщає, що вона, „як найстарша в Роді Скоропадських перебрала дня 24 лютого, Року Божого 1957 усі наслідні права й обов'язки, що з історії і цих Актів — (про дідичність Гетьманської влади — ред.) випливають і тим самим і Верховне Керівництво Гетьманським Рухом". В дальшому Марія Скоропадська Монтрезор заявляє, що не покладаючи рук, змагатиме „до об'єднання всіх творчих національно державницьких українських сил суспільно - політичного і громадського секторів національного життя в одному Всеукраїнському Національно - Визвольному Центрі, розбудованому на основі і в цілях організації найефективнішої допомоги Священній Справі Визволення Українського Народу з неволі" і що в цій справі вона сподівається „знайти відгук тих середовищ і об'єднань наших, як і окремих патріотів та всебічну підтримку і участь з їхнього боку у спільному ділі Визволення України".

Совєти обмежують свободу рухів американських дипломатів

Москва. — Американська амбасада в Москві зголосила протест до совєтського уряду проти систематичного шикування членів амбасади під час їх подорожування по СССР та заборонювання їм вступу до різних „відкритих місцевостей", всупереч проголошенням самого совєтського уряду з 3 січня і 22 листопада 1955 року. Американська нота підкреслює, що існує „велика розбіжність" між підходом до совєтських дипломатів та взагалі членів совєтської амбасади в Вашингтоні чи членів совєтської делеґації при Об'єднаних Націях в Ню Йорку, та підходом совєтської влади до членів американської амбасади у Москві. Американська нота стверджує, що від 1 липня 1956 року трапилось 36 випадків із шикануванням членів американської амбасади в їх подорожі по СССР, при чому вони стрічаються з такими обмеженнями , як ставлення їх автомобілям впоперек дороги загород, скеровування їх окружними дорогами чи диктування їм спеціяльної тури чи залізничного шляху. В ні одному випадку не бувало такого у відношенні до совєтських „дипломатів" в ЗДА. Американська нота пригадує, що обмеження, що їх застосовано в ЗДА супроти совєтських псевдодипломатів, прийшли саме внаслідок куди гіршого обмеження свободи рухів американцям в СССР та що ЗДА готові скасувати всякі обмеження, якщо СССР зробить те саме.

Уряд Західньої Німеччини вірить в перемогу завдяки особі Аденауера

Гамбурґ. — Уряд Німецької Федеративної Республіки вірить, що у парляментарних виборах, які відбудуться 5 вересня ц. р., німецький нарід дасть свою згоду на його політику в минулому і на майбутнє, з уваги в першій мірі на популярність особи канцлера Конрада Аденауера і загальну віру в мудрість канцлера. З такою самою вірою вступає у передвиборчий період партія Аденауера, Християнсько-демократична Унія. На 7-ому конґресі тієї партії, який розпочався в неділю 12 травня ц. р. в Гамбурзі, головні речники висловили ясно своє переконання, що доля партії в цьогорічних осінніх виборах залежить від ступня як німецький нарід шанує ще старого канцлера, проводові якого він завдячує небувалий здвиг. Аденауер прибув особисто до Гамбурґу і виголосив на партійному з'їзді коротку промову, в якій підкреслив як три головні принципи, на яких спирається партія: волю, мир і достойність. Аденауер звернув увагу, що їдучи вулицями Гамбурґу на місце партійних нарад він побачив виборчі гасла соціял-демократів, м. ін. „Безпека для всіх", — які — заявив Аденауер — є акуратно тими, під якими Християнсько - демократична Унія виграла була вибори в 1953 раці. На конґресі німецьких християнських демократів відчувався острах, що станеться з партією і цілою Німеччиною, коли не стане Аденауера, який має тепер 81 рік.

Дальші зливи і торнадо в стейті Тексас

Даллас, Тексас. — В стейті Тексас п'ять років панувала посуха, але цього року при кінці квітня почали падати дощі, які в деяких районах не перестають падати і досі. Крім зливи в неділю через місто Крофорд віяв торнадо, який спричинив великі матеріяльні втрати, але, на щастя, не було жертв в людях. Бюро погоди заповідає дальші дощі, і внаслідок цього знову може бути повінь, яка в цьому стейті спричинила в травні смерть понад 20 осіб. Коло місцевости Вако виловлено з річки трупа чоловіка і дитини, які вночі втопилися. Вода попідмивала мости і залізничі шляхи, і коло міста Марлін товаровий поїзд вийшов з рейок, але ніхто не був поранений. Треба було припинити рух на деяких шляхах. Бюро погоди передбачає, що теперішні дощі можуть бути кінцем довгорічної посухи, яка досі панувала в стейтах Південного Заходу.

Травнева трикольорова „Веселка" вже в дорозі

Уже вийшла з друку та вислана на пошту травнева, цим разом уже трикольорова „ВЕСЕЛКА". Це число „Веселки", надруковане чорним, зеленим і оранжевим кольорами, зокрема багате своїм змістом. У ньому віршики: Р. Завадовича „Небесна Мати", Уляни Кравченко „На Свято Матусі", Надії Хмари „Колискова", О. Лятуринської „Романюк", К. Перелісної „Вранці", А. Мостович „Півник і діти", Орисі Сенюк „Діти, обережно", М. Щербака „Перший політ", К. Перелісної „Курчата" і „Ведмедик", та Ніни Хмари „Хвора мишка". У прозі: Ніни Наркович „Юркова таємниця", Ст. Дмоховського „Найкраща задача", Метерлінка (у перекладі А. Яковлева) „Синя пташка", Ані Мостович „Як я святкувала День Мами", Юрія та Ореста Кебало „Про сосну, що була вуликом", Перелісної „Лялькчині капелюшки", Григорія С-кз „Чорне золото", Григорія Стеценка „Шахтарчук", а дальше англомовні сторінки, багата розвагова частина і, очевидно, продовження „Богути-Багатира". В числі понад 20 ілюстрацій мистців: Едварда Козака, П. Холодного, М. Дмитренка, М. Бутовича, Б. Крюкова, Ол. Климка, М. Левицького, В. Цимбала та інших. Ціна числа в продажу 40 центів, в передплаті — 4 долари річно.

● **Крайова Комісія** Охорони Здоров'я в Ню Йорку стверджує, що „найбільшим убивником" в цій країні є недуга ствердження артерій, або так звана артеріосклероза, від якої вмирає найбільше людей. Комісія видала окрему книжечку під заголовком „Артеріосклероза — вбивник ч. 1". В ЗДА майже 10 мільйонів осіб хворіє на серце, і в більшості ця недуга спричинена ствердненням артерій.

● **Один фармер з Тексасу** телефонував до свого конґресмена в Вашинґтоні, що з огляду на дощі він не може дістатися до міста, щоб одержати допомогу, яку йому призначено внаслідок довгорічної посухи. Після дощів шляхи так розмокли, що ними важко проїхати.

Голову польського ЧК виганяють з партії

Варшава. — Спеціяльна слідча комісія, покликана в минулому жовтні Центральним Комітетом Польської „з'єдиненої робітничої", фактично комуністичної партії, вирішила поставити на найближчому засіданні Центрального Комітету внесення на виключення з рядів польських комуністів Якуба Бермана, який ще недавно був наймогутнішою фігурою в сателітній Польщі. Якуб Берман був від самого початку насадження Москвою ще під час війни комуністичного режиму в Польщі членом Політбюра з спеціяльною функцією наглядати над апаратом тайної поліції. І тому, хоч формально міністром осславленої „безп'єкі" був Станіслав Радкевіч аж до 19 грудня 1954 року, проте згадана слідча комісія дійшла до переконання, що дійсним творцем і керівником та найбільшим винуватцем всіх безчинств тієї польської тайної поліції, зорганізованої цілком за зразком першої большевицької ЧеКа, був Якуб Берман. Тому й у відношенні до Станіслава Радкевіча згадана спеціяльна комісія поручає застосувати лагіднішу кару — тримати його на майбутнє здалека від усякого відповідальнішого становища в партійному і державному апараті.

Тепер у в'язниці сидять три опричники, які безпосередньо стосували до політичних в'язнів тортури: Анатоль Фейгін, Яцек Рожаньскі і Роман Ромковскі (прибрані прізвища), а четвертим в компанії „світочів" тієї польської ЧК був Юзеф Святло, який втік до Америки. Тому, що всі вони — жиди, теперішня комуно-польська верхівка в Польщі боїться, що поставивши їх перед суд і виявивши всі їх ганебні діла — зросте в Польщі антисемітський рух.

В АМЕРИЦІ

● **Мистецький Інститут в Дітройті**, Мишиґен, придбав за 250,000 долярів образ, намальований італійськими малярами Андреа дель Веррочіо і Леонардом да Вінчі. Цей образ називається „Адорація з двома ангелами" і був намальований в роках 1470—1480.

● **Директор Федерального Бюра Інвестиґацій (ФБІ)** виступив у часописах з статтею, в якій закликає громадян ЗДА не сприяти злодіям і вломникам, повідомляючи в пресі про виїзд на вакації, вивішуючи подібні оголошення на дверях мешкань, спускаючи жалюзі на вікнах і т. п.

● **Віце - президент Ричард М. Ніксон** промовляв в Гартфорді, Коннектикат, у вівторок 14-го травня на прийнятті, голови Крайового Республіканського Комітету Міда Алкорна. В цьому прийнятті взяло участь 1,200 осіб, в тому числі сенатори Прескот Буш та Віллям А. Пиртелл.

● **На островах в гирлі ріки** Міссіссіппі відтятим від світу 600 оленям довозили корм гелікоптерами, а тепер роблять це човнами, бо олені боялися літаючих машин і втікали від них.

● **В Нюарку** заарештовано Луїса Л Сеперстейна під закидом привласнення мільйона долярів із робітничих забезпеченевих фондів в роках 1951 до 1954. Він сидить в тюрмі, бо не має грошей на кавцію, за якою суд міг би його випустити на волю.

У СВІТІ

● **Москалі в Берліні** знову роблять штуки, відомі з історії бльокади цього міста: в минулу п'ятницю вони зупинили валку з 33-х американських вантажних авт із 132 старшинами та вояками і перевели докладну ревізію везеного з Західньої Німеччини вантажу, призначеного для американської залоги в Берліні. Ревізія тривала три години 45 хвилин. Американський генерал Чарлз Л. Дашер заявив гострий протест совєтському генералові Андреєві Хамову.

● **Комуно - китайські журналісти** домагаються більшої свободи слова і рухів. Представники шістьох комуно - китайських щоденників, радіо висилень і пресових аґенцій в Шанґаї, запротестували проти грубої поведінки віце-міністра хліборобства, який викинув із сільсько-господарської виставки в тому місті представника преси, не вдоволений його критичними заввагами. Головний орган китайської компартії в Пейпінґу підтримав своїх шанґгайських колеґ, вмістивши карикатуру на того „достойника". Комуно-китайські газетярі домагаються частіших пресових конференцій.

● **Дві аґенції** американського тижневика „Нюзвік" у Лондоні покарано кожну на суму $140 за поширювання числа цього тижневика, в якому написано про лікаря д-ра Джана Бодкіна Адамса як про безсумнівного вбивника. Суд звільнив названого лікаря від обвинувачення в свідомому отруєнні старої пацієнтки наркотиками. Суд звільнив також від вини лондонського кореспондента цього нюйоркського тижневика, бо, мовляв, образлива для Бодкінса стаття була написана в Ню Йорку, поза юрисдикцією англійського суду.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БЕЗВІДПОВІДАЛЬНИЙ ВИСТУП

У цих грізних часах великого міжнародного напруження, в часах страшної большевицької загрози для вільного світу і його цивілізації, в часах всіляких грубими й тонкима нитками шитих большевицьких провокацій та інфільтрацій, стався випадок, що заслуговує на засуд збоку кожного, хто цінить волю і має бодай найменше відчуття справедливости та респекту до неї. Маємо на думці виступ Мелвина Фенсона у вінніпезькій канадійсько-жидівській газеті „Джуїш Пост" з поновленими обвинуваченнями проти українців за не від сьогодні приписувані їм всілякою ворожою пропагандою антижидівські погроми. А було це так:

Українське Національне Об'єднання Канади відзначає 25-річчя свого існування. З цієї нагоди заплянувано ряд ювілейних імпрез, що відбуватимуться під почесним патронатом прем'єр-міністра Канади Люї Ст. Лорана, з виступами найвищих канадійських достойників. Початком цих ювілейних святкувань має бути Ювілейний Бенкет у Торонті вже в найближчу суботу, 18-го травня, де як головні промовці виступатимуть Пол Мартін, міністер федерального уряду Канади, та полк. Андрій Мельник, голова Проводу Організації Українських Націоналістів (солідаристів), який 15-го травня відлетів з Европи на короткі відвідини до Канади. У мистецькій частині програми заплянувано м. ін. виступи збірного хору УНО Канади під диригентурою проф. Н. Городовенка, Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка з Дітройту під диригентурою п. Г. Китастого та місцевої симфонічної оркестри під диригентурою д-ра А. Рудницького з Филаделфії.

Можна б дошукуватись багато всіляких явних і прихованих причин безвідповідального виступу Мелвина Фенсона в „Джуїш Пост", але подану в цьому виступі притоку до того дав, виходило б, приїзд полк. А. Мельника. Нормально думаючій людині важко оцінити те, що виписав Фенсон, бо можна добачати в тому все те, що огидне і шкідливе. Полк. Мельника Фенсон робить „відповідальним за погром у Львові 1941-го року", паплюжить при тому не тільки полк. Мельника і Степана Бандеру, але й пам'ять убитого рукою Шварцбарта Головного Отамана Симона Петлюри й взагалі українців і вкінці радить міністрові імміграції скасувати візу полк. Мельника. З жалем треба додати, що — м'яко кажучи — небилиці Фенсона перебрали і деякі жадні сенсацій канадійські газети.

Очевидно, що сьогодні вже таки справді було б нижче всякої гідности відповідати та спростовувати знову видвигнені Фенсоном і невідомо чим і ким підшептані обвинувачення. Їх вже давно спростували не тільки збережені в архівах повідомлення нацистичної окупаційної влади в Україні з десятками й сотнями імен українських бойовиків, інтелігентів, робітників і селян, повішених і розстріляних німцями „за приналежність до українських банд" та за „допомогу й переховування жидів", їх заперечили не тільки сотні й тисячі документів, опублікованих українцями, але й потверджені документами виєснення та заяви найбільш відповідальних жидівських діячів, включно з тими, які при допомозі українців і коштом українського життя врятувались із гітлерівських „фабрик смерти".

Отже, проблема не в спростовуванні нісенітних обвинувачень збоку Фенсона, бо, думаємо, і не в них самих діло. Тут єдиною і головною проблемою може бути: чому, для чого, для кого і за кого ці безглузді й безвідповідальні обвинувачення видвигнено? Чому саме тепер, коли стараннями і зусиллями найбільш відповідальних жидівських і українських діячів почали надійно налагоджуватись жидівсько-українські відносини, Фенсон проголошує українцям війну? Це ж бо ясно, що безвідповідальний виступ Фенсона міг би легко спровокувати таку українсько-жидівську галабурду, якої завжди прагнули і до якої всілякими провокаціями та іншими ганебними засобами змагали найбільші вороги жидівського і українського народів.

З великим вдоволенням треба ствердити, що українці в Канаді і, сподіваємось, в інших країнах не дали себе зловити на цю ганебну провокацію. Комітет Українців Канади, УНО, ветерани та інші канадійсько-українські організації, як і канадійсько-українська преса, рішуче засудивши цей безвідповідальний виступ та повівши проти нього відповідну протестаційно-виєснювальну акцію, поставились до всієї цієї жалюгідної справи дуже спокійно, рекомендуючи такий самий спокій і українському загалові. Це їхнє становище можна тільки підтримати і апробувати, висловлюючи рівночасно надію, що відповідальні жидівські кола не тільки в Канаді, але й в інших вільних країнах, в ім'я справедливости і для спільного жидівсько-українського добра, відмежуються від цього безвідповідального виступу і засудять його.

СПІР ЗА РОЛЮ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

У Лондоні відбувається під фірмою Об'єднаних Націй міжнародна конференція роззброєння. Формально це — наради Підкомісії ОН в справах роззброєння, вибраної на терені ОН і зобов'язаної до 1 серпня ц. р. скласти перед Об'єднаними Націями звіт. В Ізраїлі цими днями скінчилися наради з його державними керівниками генерального секретаря ОН Дага Гаммершилда, який прибув туди після візитації Харчової і Хліборобської організації, одної з агенцій ОН, що має осідок у Римі. У вістках про дальші англійські спроби розв'язати проблему Кипру та турботи Франції з Альжиром обов'язково згадується про резолюції останньої Генеральної Асамблеї в цих справах. Буває безумовно чимало інших нагод, при яких згадується існування цієї найвищої сьогодні міжнародної організації. Проте, чим далі від часу підписання чартеру Об'єднаних Націй (26 червня 1945 року), тим палкішим стає міжнародний спір довкола питання про ролю і значення цієї організації.

Коли 8 березня ц. р. закінчилась 11-та звичайна сесія Генеральної Асамблеї, що в останній хвилині прийняла одноголосно, як свого 81-го члена, новонароджену муринську республіку Ґгану, то не було між учасниками цієї сесії ніякого захоплення чи почуття гордости з такого росту їхньої організації. Навпаки, зайшов парадокс, не передбачений засновниками ОН: чим більше держав приступає до цієї організації, тим меншим стає її практична вартість, як порядкуючого у світі чинника. Сьогодні ситуація така, що дві найбільші держави демократичного Заходу — З'єдинені Держави і Англія — поважно різняться в підході до Об'єднаних Націй, мимохіть ставши речниками двох таборів у міжнародному світі — того, що хоче підтримувати й скріплювати авторитет ОН і тому раз-у-раз підкреслює їх заслуги, і того, що легковажно, а той цілком неґативно оцінює Об'єднані Нації та їх ролю і не бачить ніякого нещастя для світу, якщо Об'єднані Нації перестали б існувати.

Коли, наприклад, 22 квітня ц. р. державний секретар Дж. Ф. Доллес у Ню Йорку на бенкеті Ассошіейтед Пресс виголосив промову, в якій м. ін. приписав велику заслугу З'єдиненим Державам, що вони, мовляв, врятували Об'єднані Нації від долі Ліги Націй під час кризи восени минулого року в зв'язку з збройною виправою Англії і Франції проти Єгипту, то в Англії зустріли цю заяву керівника американської закордонної політики з надзвичайним критицизмом. Мовляв, користь з рятування Об'єднаних Націй виявиться тільки тоді, коли ця організація зможе дійсно з успіхом обороняти принципи міжнародного права і справедливости, а не брати під свої крила порушників міжнародних зобов'язань та мовчки стверджувати факти, доконувані тими, що не рахуються з волею ОН. Англійська преса і найвищі англійські державні діячі та політики називають на ім'я єгипетського президента Насера, який, скориставши з протекції Совєтського Союзу, пішов за його порадою, порушив англо-єгипетський договір у справі Суезу і навіть кинув до коша признані ним самим так звані шість принципів Суезького каналу, одноголосно прийнятих 12 жовтня минулого року на Раді Безпеки. Совєти і комуністична Мадярщина цілком знехтували Об'єднані Нації, і без ніякого покарання, без ніякої санкції у відношенні до Москви чи її сателітного уряду в Будапешті минулася кривава масакра, переведена проти мадярського народу. Коли будь-яка держава, сама досить сильна або підтримувана одним із сильних цього світу, не хоче слухати Об'єднаних Націй, то вона й не слухає їх, ставлячи світ перед доконаним фактом. А всі „найкращі постанови" ОН зводяться до таких безбарвних компромісів щодо стилізації резоюцій, що вони не мають ніякого практичного значення, як ось у згаданих вгорі справі Кипру і справі Альжиру. І коли хоч би й найпалкішому прихильникові ідеї Об'єднаних Націй не досмаку їх постанови, він їм не підпорядковується. Останній приклад до цього — Індія в своєму спорі з Пакістаном за Кашмір.

Англійський прем'єр Мекміллен, вернувшись з Бермудської конференції із през. Айзенгавером, на своїй пресовій конференції 27 березня ц. р. у Лондоні одверто признав, що він переконував през. Айзенгавера, що не великі держави мають підпорядковуватись Об'єднаним Націям і віддавати Об'єднаним Націям на вирішення важливі міжнародні справи, а, навпаки, Об'єднані Нації мають вести таку політику, як цього хочуть великі держави. Таке саме становище зайняв французький прем'єр Ґі Молле, дармащо він — соціяліст і палкий звеличник принципу рівности. Обидва ці державні діячі вказували на аномалію, яка виявляється в практиці застосування на тереві Об'єднаних Націй принципу рівности між усіма країнами світу — найбільшими і найменшими. Гостру атаку проти того принципу перевів у Палаті Лордів впливовий її член Червелл, науковий дорадник Черчилла під час останньої війни, який заперечував також признавання в практиці всім автохтонам демократичного права вирішувати долю природних скарбів, потрібних цілому людству. Мовляв, коли окремі арабські кочівні племена мають розпоряджати джерелами нафти, що їх відкрили і розробляють західні держави, то послідовно напівдикі племена центральної Австралії повинні розпоряджати джерелами урану, що служать для добування атомової енергії. Той же лорд Червелл звернув увагу на те, що, що в Генеральній Асамблеї держави, які разом становлять 10% населення світу, можуть, зблькувавшись, створити в голосуванні дві треті Асамблеї і перевести найбільш абсурдну постанову.

Ця дискусія має велике політичне значення. Вона підкреслює повагу, якою „повинен користуватися моральний чинник: розуміння, що в демократичній системі рівности є таки „перші між рівними" і, напр., Сирія плюс Ємен або Люксембурґ плюс Ґгана не мають більшої вартости, ніж ЗДА тільки тому, що їх : 2, а ЗДА — 1. Якщо в ОН почине рішати гола аритметика — то це зле і може привести до їх загину. У практиці не Об'єднані Нації, а Шоста фльота З'єдинених Держав втихомирили хуртовину, яка зчинилася над Йорданією. І коли Англія і Франція скорились перед рішенням Генеральної Асамблеї про відкликання своїх військ з Єгипту, то вони зробили це тільки тому, що цього вимагав авторитет З'єдинених Держав. Вислід Лондонської конференції роззброєння залежить від доброї-злої волі Совєтів, а не миролюбних членів Об'єднаних Націй, так само, як проблему атомової стратегії вирішують військовики і державні мужі НАТО керуючись інтересами вільного світу. У цій ситуації Об'єднані Нації є не керівним і вирішним чинником міжнародного життя, а тільки допоміжним органом міжнародної дипломатії, що його практичне значення звужує приявність там совєтського бльоку та його поплентачів.

„ТРАВНЕВА КВІТКА II"

Уряд цієї багатої і впливової країни виступає проти колоніялізму комуністичної московської системи і проти їх решток колоніяльних систем, які ще й донині збереглися в її европейських союзників. Та одночасно населення ЗДА з сантиментом згадує початки англійського колоніялізму на Західній Півкулі, які поклали підвалини теперішнім З'єдиненим Державам Північної Америки.

Про цей сантимент до давніх колоніяльних часів свідчить хоч би те, що майже кожного дня читаємо в щоденниках вістки про „Травневу Квітку ч. II", яка пливе тепер до берегів ЗДА і яка 20-го квітня цього року вилила з англійського порту Плимут, щоб через 337 років після історичної подорожі „Травневої Квітки" з 1620-го року, прибути до американського порту Плимут в стейті Массачуссетс.

Коли в неділю 31-го березня цього року в Вашингтоні появилися три маленькі вітрильні кораблі „Сузан Констант II", „Ґудспід II" і „Діскавері II", — точні репродукції тих вітрильників, якими 1607-го року прибули до Вірджінії перші европейські поселенці, в столиці ЗДА зібрався такий натовп народу, якого не зібрала б присутність жадного володаря. Ці три вітрильники збудовані були таки в Вірджінії, але „Травневу Квітку II" реконструювали в Бріксгемі, у Великобританії, і вона появиться в портах ЗДА, проплившн понад 3.000 миль Атлантійським океаном з поміччю вітрил.

Тому й не диво, що в Плимуті, Массачуссетс, вже довший час приготовляються до маніфестаційної зустрічі „Мейфлавера II" і різних з цього приводу урочистостей. Ця зустріч зовсім не буде подібна до тієї зустрічі в 1620 році, коли групка індіян вітала першу „Травневу Квітку".

В американському Плимуті зорганізувався окремий комітет, який керує приготуваннями до якнайкращого відзначення цієї події. Вже споруджено велику трибуну, на якій зможе розміститися 6.000 осіб. Губернатор стейту Массачусетс, Фостер Фуркало, просив стейтову леґіслятуру призначити 125.000 долярів на фінансування цієї програми. Інкорпорація „Плимут Плентейшен" має збудувати таке саме селище, яке в 1622-му році збудували для себе перші прочани, що прибули в 1620 році до цієї землі.

Ще невідомо, коли „Травнева Квітка II" прибуде до призначеного місця. Якщо будуть несприятливі вітри, то вона зможе завітати до порту в Новому Світі аж в перших днях червня, хоч її подорож через Атлантик заплянувано тільки на половину того часу, якого потребувала перша „Травнева Квітка", яка 66 днів перебула на бурхливих водах.

„Травневу Квітку II" збирається вітати і місто Ню Йорк, куди вона має прибути після двотижневого побуту в Плимуті. В Ню Йорку цей вітрильник має затриматися ціле літо і буде найбільшою атракцією для мільйонів туристів із усіх стейтів, які влітї відвідують це місто.

Але залишімо цьогорічні паради, і перенесімось на 337 років назад і погляньмо, як воно було з отим історичним „Мейфлавером", який по 66 днях подорожі добився таки до того місця, яке пізніше названо Плимутом. Було це 11-го або 12-го грудня 1620 року.

„Травневою квіткою" називають в Англії цвіт глоду, і багато кораблів має такі назви. Англійські емігранти, які перебували на вигнанні в Голляндії, не мали грошей на власний корабель. Їм винайняла вітрильник „Травневу Квітку" група лондонських спекулянтів, яка постаралася і про харчі й потрібну одежу, але за те нові поселенці за морем мали на протязі 7 років ділитися своїми прибутками з членами цієї спілки.

Корабель „Травнева Квітка" перед своєю подорожжю до Америки перевозив вино з Франції до Англії. Його поємність становила 180 тонн. На нього навантажено солене волове і свиняче м'ясо, сухарі, муку в бочках із засмоленими днами та солене масло в дерев'яних бочівках. Взяли й води в бочках та пива, яке англійці дуже люблять. Між харчами був і сир та сушена фасоля і горох. Багатші емігранти мали ще й цитрини, оливу, цукор і родзинки, якими частували під час подорожі хворих та ослаблених.

Ті люди, які побачать „Травневу Квітку II", дивуватимуться, як на такому маленькому кораблику могли переплисти океан 102 пасажири і 20 або 25 членів залоги. Спали вони на поверхових примітивних причах, які часто треба було направляти під час подорожі. Паломники ще в Европі найняли були собі „ветерана" данської війни, Майлеса Стендіша, який вчив їх стріляти з мушкетів, бо вони знали, що на новій землі треба буде воювати з індіянами.

Один із учасників цієї славної плавби, Бредфорд, описав нуждене життя цих паломників під час подорожі. Морська недуга — це був найменший клопіт. Весь час вони відчували голод і завжди були мокрі. Їли здебільша холодну їжу і не милися. На чердаку палили вогонь, дим якого вїдався їм в очі. Треба дивуватися, що під час подорожі було тільки два випадки смерти. Але на покриття цієї втрати Елизабет Гопкінс народила на кораблі сина, а другий хлопець народився зараз після прибуття до берегів Америки. Цей другий хлопець, названий Переґріном (Паломником) пережив усіх пасажирів „Травневої Квітки" і помер аж 1704 року, проживши 84 роки життя.

Цього року на „Травневій Квітці" пливе лише залога з 27-ох моряків, між якими тільки один американець — 17-річний Джозеф Міні із Велтгему, Массачусетс. Його призначила на цю почесну ролю американська організація скавтів. Між залогою є й представники преси та кіна.

Про цю меморіяльну подорож напевно видадуть книжку, а мільйони глядачів у кінах і на телевізійних екранах зможуть скласти собі уявлення, як 337 років тому пливли до Америки ті емігранти, які дали початок цій могутній країні, що є нині баштою волі для всіх гноблених і поневолених.

Д-р Володимир Галан

ФІНАНСОВІ ІНСТИТУЦІЇ УКРАЇНЦІВ У ЗДА

Вже довгий час, бо ще від 1924 року, на сторінках української преси у ЗДА появляються статті, що пропаґують потребу організування українських фінансових установ у ЗДА, зокрема створення українського банку. Ці потреби стимулювало само життя. Правда, покищо нема ще українського банку в повному значенні, але є українські банкові установи, головно будівельно-позичкові товариства, яких до життя покликала потреба самої української громади. Ці фінансові установи в 1929 році пережили важку кризу і дальшим своїм існуванням доказали свою силу і конечність існування. З приїздом нових іміґрантів ці банкові установи ще більше зросли і навіть високо розвинулись у таких місцевостях скупчення українського населення, як Филаделфія, Клівленд, Шикаґо і Нюарк. Уже старанням нових поселенців створено в Ню Йорку, Дітройті, Шикаґо, Балтиморі і Филаделфії кредитові каси, головне завдання яких видавати короткореченцеві консумпційні позички.

Коли приглянутись цим усім нашим банковим установам, то, хоч і вони всі українські і заряд їх в українських руках, не завжди є вони чинником популяризації українського імени. Таким чинником може бути лише та установа, яка затримує свою українську назву, як, наприклад, „Українське Позичково-Будівельне Товариство у Филаделфії. Треба підкреслити, що українська назва установи — це засіб популяризації українського імени. Ще більшим засобом популяризації стає така установа, коли вона добре працює і розвивається, коли вона для своїх членів дає кращу й дешевшу обслугу, ніж інші. Дехто думає, що для кращого зросту банкової установи треба передусім замериканізувати її. Правда, банк — це бізнес, а в бізнесі найважливіша річ — бізнесова гнучкість і фахова пристосованість. Але це не вичерпує вимог доброго бізнесу. Ми в рекламах чуємо всюди, що марка товару має перше значення. Такою маркою для українського підприємства, а ще більше для української банкової установи є українська назва. Бо з цією назвою мусять в'язатися солідність, високі моральні основи. Українська назва банку ставить перед ним вимогу, щоб він ще краще дбав про забезпечення вкладів своїх вкладчиків, щоб він ще солідніше ставився до висоти відсоткування. А такі вимоги звернуть увагу і чужої публіки, і тоді українська установа може стати базою в ширшому суспільстві.

Прикладом цього може бути банк „Італія" в Каліфорнії. Цей банк почав від цієї чужої для Америки назви „Італія" і ніколи не змінив її. А тепер він не лише головний банк стейту Каліфорнія, але й головна банкова централя на західні стейти.

Тож і українські установи повинні затримувати свою українську назву і саме під українськими іменами здобувати собі успіх і признання для всієї української громади.

Якщо мова про наші будівельно-позичкові інституції, то їх завдання ще більш гуманне. Вони допомагають нашим людям купити власний дім чи іншу реальність, допомагають дістати позичку на добрих і солідних умовах. Та обслуга нашої української інституції не лише у самій фінансовій дії. Наші будівельно-позичкові інституції виконують ще й чинності, які допомагають покупцеві добре купити і дешево купити, а саме:

1) висилають цінувальні комісії для оцінки об'єкту. Ці комісії оцінюють саму будову, як теж і околицю, що дуже важливе для американських міських відносин. В такий спосіб вони не допускають, щоб покупець переплатив понад властиву вартість.

2) дають гіпотечну позичку (морґедж) згідно з законом; при цьому беруть лише ті справи, що є чисті, і тому покупець може бути певний, що, купуючи за посередництвом своєї установи, не матиме ніяких тягарів і поселення буде переведене законно (сетлемент).

3) дають змогу сплачувати заборгованість місячними ратами, а також сплатити його зразу, чи, більшими вплатами, зменшуючи в той спосіб відсотки.

4) на випадок депресії чи безробіття українська позичкова інституція не буде зацікавлена відбирати реальності, що негайно зробить інша установа, якщо боржник не сплачує рат; своя установа допоможе боржникові перетривати важкий час і удогіднить йому післясплату; про це добре знають всі ті кліснти, що мали гіпотечні позички в час депресії 1929 року.

5) кожний член будівельно-позичкової інституції певний, що він є співвласником цієї фінансової установи, і кожний успіх установи є успіхом її членів і всієї громади.

Ріст і розвиток наших українських установ у ЗДА — це загальний успіх нашої української громади. З цього росту і користь для всієї нашої громади, і користь для всього нашого народу. Тому всі ці наші фінансові установи повинні гордо носити українське ім'я, яке допоможе поширити добру славу про нас у світі і допоможе здобути нам більше приятелів та прихильників.

Степан Женецький

ПЕТРО — ФОРМАН

(2)

Я вже хотів сказати, що працював на господарстві, але стримався.

— Церкви будував — збрехав я, пригадавши собі, що говорив Михайло, як його тут приймали на роботу.

— О, як ти церкви будував, то я тебе прийму. Ми вже маємо такого, що будував церкви в краю і з нього є добрий робітник. Завтра приходи до роботи. Ось тут маєш адресу, де моя фірма будує новий дім. Там зголосися до формана Била. Роботу починаємо о 8-ій годині.

Я вже збирався виходити, як він спитав мене.

— А тульса маєш?

Я ще тоді навіть не знав, що це таке „тульса", але відповів йому, що не маю.

— Ну, то купи собі, бо в нашій фірмі всі мають свої власні тульса.

Ще того ж дня ввечері поїхав я до Михайла і спитав, що це таке „тульса", де їх купити.

— Тульса, це по-англійськи столярське приладдя, пояснив мені, — сокира, молоток, пилка, долото, і все те, чого будівничі потребують при праці.

— А скільки вони коштують?

— Вам треба купити цілу скриньку з приладдям. Вона коштує 75 долярів.

— Ой, та я не маю грошей!

— Не журіться, друже. — Добре, що працю знайшли, а на приладдя знайдеться.

Він пішов зі мною до крамниці, купив для мене скриньку з приладдям, заплативши своїми грішми.

— Як заробите гроші, тоді мені віддасте.

На другий день приїжджаю на місце, а там будують кам'яницю на 24 поверхи. Вже вигнали 16 поверхів, а 8 ще мають будувати.

Ввійшов я за браму загороди. Робітник, який стояв при вході, показав, де находиться форман Бил. Він, почувши мою ломану англійщину, спитав мене українсько-польською мішаниною:

— Ти крайовий?

— Так, крайовий.

— Давно з краю?

— Пів року.

Він заговорив до мене щось по-англійськи, але я не зрозумів. Але з його погляду і з виразу лиця я побачив, що Бил прийняв мене вороже. І, якби на підтвердження мого здогаду, він сказав до мене тією самою мішаниною:

— Сиділи б собі там, в старому краю, а то всі пхаєтесь до Америки.

Погано, подумав я собі. Як форман тебе не полюбить, то тяжка година буде з ним працювати, все буде шукати якоїсь причини, щоб сваритися. Мусить бути поляк, а почувши, що я говорю по-українськи, зразу поставився до мене вороже.

Пізніше я довідався, що він також наш чоловік, українець з Калущини. Він належав до тих не багатьох давноприбулих наших людей, які не злюбили собі новоприбулих, чи, як вони нас називали, скитальців.

— Кам! — скомандував він голосно з погрозою в голосі, і кивнув пальцем, щоб іти за ним, навіть не глянувши на мене.

Він завів мене до середини одної кімнати на партері, показав на одвірки і двері, які стояли сперті при стіні, і сказав:

— Будеш вішати двері. Повісиш ці, вішай ті, а потім, тамті, і він показав мені всі двері в кімнаті. — А як скінчиш в цій кімнаті, підеш до іншої, і так за чергою.

І, не показавши мені, як ті двері вішати, як це роблять добрі формани, ні не повівши мені навіть, скільки я повинен їх повісити впродовж дня, пішов геть.

Коли Бил вийшов, я поставив свою скриньку з „тульсами", сів на неї, і в моїй голові зароїлося від думок. — Ось тобі, Петре, й Ню Йорк! Ось тобі кращі заробітки! І якже ж я вішатиму двері, коли я навіть не бачив, як це робиться. Правда, тут є десь Грицько, він показав би, як це робити. Але де його шукати?

Глянув я ще раз на двері, глянув на діри в стінах, і нараз почув, що мене стали обливати поти. Це був початок березня, але піт залив мені очі, капав з носа, з бороди. Мокрою, мов хлющ, стала сорочка і шапка на голові.

Коли я був в рядах УПА, мені доводилося часто переживати важкі хвилини. Кільканадцять разів пробивався з оточення комуністів, попадав в засідку МВД, два місяці пробивався з рідних земель до Баварії. Але признаюсь вам щиро, як на сповіді, ніколи я не був так настрашився, як тих дурних дверей.

Як я трошки очуняв, перша думка була: — плюнь, Петре, на Ню Йорк, на більший заробіток, і тікай до фармера. Там мало заробиш, але матимеш спокій.

Та охоловши, я вирішив інакше. Кидати працю, за якою я так довго шукав, і тікати з Ню Йорку, нема чого. Люди з мене сміялися б. Роботи навчуся.

Я почав приглядатися до дверей та одвірків. Завіси, клямки, цвяхи, шрубки, — все це лежало при дверях. Треба було все це тільки поприбивати, поприкручувати, завісити двері і готово. Але як?

— Чекай, подумав я, треба подивитися, де вже завішені двері.

Та в цій кімнаті, де я був, ні в сусідніх, не було завішених дверей. Мені довелося таки добре нагонитися, поки я найшов на п'ятому поверсі завішені двері. Приглянувся я, як прибиті завіси, як прикріплені клямки, як припасовані і тоді повернувся до своєї кімнати і взявся до роботи.

Коло перших дверей таки добре намучився. З другими пішло вже легше. Але з третіми мав клопіт. Чи вони були криво зроблені, чи матеріял не був сухий, і дошки покрутилися, досить, що вони ніяк не пасували. Коли я їх завісив, то на долині, між одвірками й дверми була шпара такої величини, що кіт через неї проліз би. Пробую так, пробую так — не помагає. Як в одному місці пасують, то в другому не пристають; як там пристають — то тут не пасують. Мучуся я з тими дверми, мордуюся на всі лади, прію, а час біжить. Я так був зайнятий, що навіть не зчувся, як і коли проминуло пообіддя.

Аж надійшов форман і казав збиратися додому, бо вже п'ята година. Не питав мене, скільки я повісив дверей, або як мені працювалося. Якось немов подобрів, навіть підсміхався. Але з його очей я бачив, що його усміх був фальшивий. Я відразу зорієнтувався, в чому справа. Він побачив, що я повісив тільки троє дверей, і тому так єхидно підсміхався. А норма була, як мені під час обіду сказав один з робітників, повісити 18 дверей за 8 годин. Отже завтра напевно наженуть з праці.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Лемківські Збори.

28-го квітня 1957р. по полудні відбулись в залі „Дністер" ширші збори лемків Ню Йорку та околиць. — Збори відкрив Голова Відділу ч. 1 та в. о. Голови Центральної Організації Оборони Лемківщини д-р Юліян Налисник, а вступному слові бесідник перевів історію організації, відмітив її розвій та з'ясував пляни на будуче, а саме зорганізувати матеріяльну допомогу лемкам у Польщі, які тепер у більшій скількості вертаються на свої давні місця після переселення їх польською владою в р. 1947 на відзискані від німців землі.

Теофіль Вак-Войчук, який спеціяльно приїхав на збори з Филаделфії, сказав, що нашим обов'язком є не забути за свій дім-батьківщину, знайти між собою відповідні кадри, щоб з'організувати відповідну поміч братам - лемкам. — Нашим завданням є, казав він: 1. Зібрати історичні й культурні матеріяли про Лемківщину і написати історію - монографію Лемківщини. — 2. Зробити з тієї історії короткий нарис англійською мовою. — 3. Дати моральну й матеріяльну поміч лемкам в Польщі. — 4. Ревіндикувати старих і молодих лемків і закарпатців в ЗДА та знайти з ними спільну мову.. Щоби виконати ці завдання, треба нашу організацію скріплювати й розбудовувати.

Степан Женецький, знаний приятель лемків з Йонкерс, в довшому та старанно опрацьованому рефераті представив долю лемків в Польщі від хвилини їх насильного переселення до Совєтської України в 1944-45 роках та їхнього насильного переселення поляками на відзискані від німців західні й північні землі, а переселювано туди тих лемків, які залишилися на Лемківщині по першому переселенні. Він навів листа очевидця тих подій, а опісля накреслив невідрадну долю того нашого населення на західніх північних землях Польщі тепер, коли то наші люди намагаються всякими способами вернутися на свої старі господарства.

З черги адвокат Михайло Радик прочитав складені ним резолюції, які приявні одноголосно схвалили й які опісля відослано до державного секретаря п. Дж. Ф. Даллеса. — Він заявився за негайне зорганізування матеріяльної та моральної допомоги лемкам у Польщі.

Опісля голова склав звіт з намагання організації відновити відділи, але робота йде дуже пиняво, бо лемківський „актив" тепер у віці від 60 до 70 років, їхні діти не цікавляться цією справою, а приплив молодих лемківських еміґрантів невеликий. Провід організації буде мати на місцях своїх делеґатів там, де не буде можна зорганізувати відділу, щоб мати зв'язок з нашими людьми.

Корнило Бабяк, заступник голови Відділу ч. 1, і фактичний керівник того відділу, розповів про діяльність нюйоркських лемків та завізвав приявних вписуватися в члени. — Як скромна була та діяльність, то все ж відділ має у банку зложену суму більш як 850 долярів.

Обговорення справи збірання фонду на видання документальної книжки про Лемківщину відложено до найближчих зборів. — З огляду на спізнений час — (збори тривали чотири години) — приявні уповажнили Провід Організації Оборони Лемківщини обговорити справу, як зорганізувати матеріяльну та моральну допомогу лемкам у Польщі та приготовити плян до затвердження найближчим зборам, які мають відбутися з кінцем червня 1957 р.

В резолюціях, висланих до державного департаменту, домагається:

1. Щоб всім виселеним власникам землі було дозволено обняти свої господарства.

2 Щоб вони отримали урядову допомогу для відбудови зруйнованих домів та залишених господарств.

33. Щоб лемкам було дозволено відновити своє соціяльне, культурне та релігійне життя в їхніх збірнотах без жадних перепон.

4. Щоб польські власті дозволили лемкам отримувати приватну грошову та іншого роду допомогу від людей в ЗДА без накладання на них високих привозових мит та оплат.

Ю. Н.

Филаделфія, Па.

Загальні Збори Філії УККА.

14 квітня відбулися Річні Загальні Збори УККА в Филаделфії, членами якої є понад шістдесят місцевих організацій, чи теж відділів загально - краєвих організацій. В останньому році Філія виявила пожвавлену діяльність і в ділянці зовнішнього громадського і національного життя і в ділянці пропаґанди української справи назовні.

У внутрішньому секторі Філія повела акцію в трьох напрямах, а саме: на шкільному, і господарському відтинках та відтинку молоді. Філія поставила на висоті справу курсів українознавства для нашої дітвори, яка ходить до американських шкіл. Створено при філії Шкільну Секцію під головуванням проф. д-ра Юрія Мачука. Шкільна Секція поширила сітку курсів українознавства на терені Филаделфії, як теж при співпраці Філії перевела збірку фондів на покращання системи Українознавчих Курсів. Збірка мала успіх і принесла понад півтори тисячі долярів. На терені міста працює сім українських шкіл, в яких вчиться понад пів тисячі української дітвори. Під час року відбуто кілька нарад з педагогами і батьками, як теж відбуто віче у справах шкільництва, і на цьому вічу явились батьки, педагоги, священики і зацікавлені справами виховання дітвори громадян. Другою справою була господарська ділянка, яку Філія старається упорядкувати і пожвавити наше економічне життя. При повній співдії Союзу Українських Купців і Промисловців створено Господарську Раду, якої завданням стимулювати наше економічне життя на терені Филаделфії. Відбулося кілька господарських нарад, які мали відгук у громаді.

Філія поклала натиск на об'єднання всіх молодечих організацій на терені Филаделфії. Відбулися наради молоді, у висліді яких відновлено працю КОСТУМ під головуванням референта справ молоді при філії п. П. Лимаренка.

Найбільшою пропаґандою української справи назовні було відзначення роковин Української Народної Республіки в січні. Філія зорганізувала величаву Академію у великій міській залі в Тавн Гол. На Академії виступив американський сенатор Мартин, як теж прислав привітання другий сенатор від Пенсилвенії Кларк. Делеґація Філії УККА під проводом голови д-ра Галана їздила до губернатора Пенсилвенії Лідера, який проголосив Український День у Пенсилвенії. І посадник Филаделфії проголосив Український День у місті і на місцевій ратуші повівав 22 січня український прапор. Вся англомовна преса писала про те святкування, поширюючи відомості про українську справу.

Філія, використовуючи актуальність революції в Мадярщині,, зорганізувала восени велике віче, на якому видвигнула теж справу української незалежности. Промовляли на вічу теж представники мадярської еміґрації. Під протекторатом Філії відбулося відзначення пам'яті 500 погибших українських жінок в Кінґірі. Філія зорґанізувала протест проти відвідин совєтських духовників у Филаделфії. Ця справа мала великий відгук в американському світі. Становище філії, яка дописами до преси насвітлила справжнє обличчя совєтських духовників, знайшло зрозуміння в американців.

Філія зорганізувала кілька вдалих імпрез: Концерт в честь Шевченка, патронувала Листопадовому Святові і Величавій Академії в честь Отамана Петлюри, як теж перевела відзначення Сотих Роковин від народження Івана Франка. З цієї нагоди відбулись аж дві імпрези: Академія і сценічне виконання „Мойсея" театром Йосипа Гірняка.

При всій цій широкій діяльності слабше виглядає збірка Народного Фонду. Останній рік приніс багато меншу суму, і тому в новому році Філія мусить доложити спеціяльних зусиль, щоб піднести збірку.

Зборами проводила Президія у складі І. Поритко (голова), д-р П. Мірчук і Р. Карбівник (заступники), П. Лимаренко і Р. Беднарський (секретарі). Крім звітів вислухано теж виступів представників окремих організацій. Не зважаючи на деякі особисті претенсії окремих осіб, Філія і надалі затримала випробовану роками консолідаційну цупкість і знову створола новий уряд із представників усіх політичних партій і груп. Обрано Президію у складі: д-р Володимир Галан (голова), д-р Микола Рибак і д-р Петро Мірчук (заступники голови), інж. Михайло Нич (секретар) і О. Тарнавський (касир). Вибрано керівників референтур: д-р Мачук (Шкільна Рада), Павло Лимаренко (реф. молоді), артист Мирослав Солтис (імпрезовий реф.), мґр Мирон Утриско (культурно-освітній референт), інж. Степан Процик (реф. інформації), д-р Рибак (господарський), Теодор Федусь (зв'язки з дільницями), мґр. Теофіль Вак - Войчук (зв'язковий референт). Членами Управи є ще інж. Сергій Євсевський, Ілько Кісь і Дмитро Василашук. Контрольна Комісія: І. Поритко, Олена Штогрин, Володимир Васюк, Петро Генґало і Роман Беднарський. Товариський Суд: Іван Гаврилів, д-р Іван Скальчук, інж. Іван Лисянський, Анна Сивуляк і інж. Рубель.

На першому інавґураційному засіданні нової Управи всі члени висловили бажання спільно і скоординовано працювати для добра всієї нашої громади.

Т.

Джансон Сіті, Н. Й.

Шевченкові Роковини.

Заходом місцевого Відділу У.К.К.А. і Церковного Комітету, та при співпраці настоятеля української православної церкви св. Івана Хрестителя в Джансон Сіті, о. Франка Лаврика, — 31-го березня відсвятковано „Роковини Тараса Шевченка".

В неділю, по Службі Божій настоятель церкви св. Івана Хрестителя, о. Франко Лаврик відправив панахиду по Тарасові, а о год. 3-ій по полудні в залі українського Меморіяльного Осередку в Джансон Сіті, відбулася Святочна Академія. Академію відкрив голова місцевого відділу УККА п. Григорій Прихода коротким вступним словом. Мистецьку частину академії започаткував Хор Української Православної Парафії під диригентурою о. Франка Лаврика піснею „Поклін Тобі, Тарасе", а пізніше ще відспівав чотири пісні: „Реве та стогне", „Як стрільці йшли з України", „Ой на горі там женці жнуть" та „Благослови всім'. Реферат відчитав секретар місцевого Відділу УККА п. Іван Вараник. По рефераті скарбник місцевого Відділу п. Гулячок Михайло звернувся до присутніх, щоб зложили свою добровільну пожертву на будову Американського Музею Іміграції.— Збірку перепровадили, пані Юлія Садовець і Геня Садовець, панни Леся Клим і Дарка Грек. Зібрано $72, і чистий прибуток перешлеться до Українського Відділу Будови Музею Іміґрації. Другу частину академії започаткували діти української школи при українській Православній Церкві в Джансон Сіті збірною деклямацією „Шлях до слави". Деклямували Маруся Руцька, Люба Жиляк, Оля Шпельчин, Лінда Шляхтич, Анна Кравецька і Лідія Мадейчук, Володимир Кіт, Тарас Галушка та Андрій Вараник. По збірній деклямації Хор відспівав ще чотири пісні „Стоїть гора", „Крилець", „Чуєш брате мій" і „Заповіт". Співом національного гимну закінчено Академію. В кінцевому слові п. Григорій Прихода подякував всім виконавцям і присутнім за гідне вшанування Генія України — Тараса Шевченка.

Г. Прихода.

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Концерт Михайла Мінського

Коли порахувати усіх українських музик-виконавців в Америці, то загальне число вийде чимале. Але скільки з них обмежується тільки до виступів з одним номером на всяких принагідних академіях, концертах чи т. п. імпрезах, яких загальний мистецький рівень, до речі, часто густо, здебільша жалюгідний (віде правди діти: нерідко власне дякуючи, чи пак, з вини саме цих виконавців...!). З другого боку скільки з них здібні дати свій власний — цілопрограмовий концер, та ще й до того такий, що був би на справжньому рівні, такий, який можна з цікавістю висидіти й вислухати?! Серед цих нечисленних білих круків, які це вміють зробити, а яких можна порахувати на пальцях, не більше двох рук, — до цієї еліти українських музик-виконавців належить баритон — Михайло Мінський.

Він має чимало даних, які доконечні концертуючому співакові. Він має голос, без сумніву ліпший співаків цього-ж „амплуа' в Америці; він вміє ним орудувати; він, як на співака, дуже музикальний. Крім цього він має своєрідний нерв, чи т. зв. „дриг" до співу. темперамент і запал — прикмети незвичайно вартісні для мистецького виконання, прикмети, дякуючи яким, можна слухати Мінського з зацікавленням і приємністю. А факт, що він постійною і наполегливою працею намагається йти вперед, свідчить якнайкраще про його серйозний підхід до завдань артиста — виконавця.

З одного з таких завдань Михайла Міньский вже тепер добре вив'язується: як уложити програму концерту, щоб у ній показати не лише себе самого, але щоб у ній показувати й нові і невідомі твори, а в першу чергу твори сучасних українських композиторів. Поміж усіма українськими співаками обидвох статтей поза межами України, автор цих рядків знає тільки одного, чи пак одну, що на протязі своєї довголітньої артистичної діяльности постійно пропаґує вокальні твори сучасних українських композиторів, виконуючи їх як перед своїми, так і перед чужими. В умовинах нашої музичної дійсности це незвичайно важливе, тому, що з однієї сторони наша публіка ще дуже мало ознайомлена з осягами нашої сучасної музики, і, щоб як слід їх оцінити, мусить навчитися її слухати.

У своєму филаделфійському концерті Михайло Мінський виконав — з незаступимою у Филаделфії Лідією Вульба при фортепіяні — два канти Людкевича і Рудницького, по дві пісні Долуханяна (до слів Л. Українки), Мейтуса (до слів Франка), Фоменка (нар. мелодії) та дві арії з опери Данкевича „Богдан Хмельницький". З неукраїнських творів, у другій половині програми виконав соліст арію з „Кармен" та пісні Чайковського й Масене з супроводом віольончелі (Зенон Цісик). Вставляючи ці останні у програму, концертант руководився, очевидно, елементом своєрідної новинки. Але на ділі — з мистецького боку — ця новинка не була оправдана, бо всі ці пісні в оригіналі, себто тільки з фортепіяновим супроводом, звучать куди краще й поважніше. Дороблені, чи пак доповнені партії віольончелі звучать непереконливо й штучно, дарма, що п. Цісик старався добути з них усе, що було можливо в їх обмежених границях.

В українській частині програми була ще й група пісень наших т. зв. клясиків. Порівнюючи їх з сучасними творами в програмі, можна було запримітити цілу різницю цих двох епох нашої музики. І насувалася думка, що ледве, чи при такому порівнянні часті зідхання про „давні, добрі часи..." є чимнебудь оправдані!

Антін Рудницький.

Доповідь про писанки в Каліфорнії

На запрошення жіночої організації міста Кармелю (Каліфорнія) та товариства американських письменників „Вуклаверс", 10 квітня д-р Яр. Славутич прочитав у міському будинку доповідь про українські писанки, їхнє походження та символічне значення. Було присутніх понад 50 осіб, переважно автори й мистці. Доповідь ілюстровано зразками писанок, які виконала п. Оксана Брянь із Мінеаполісу. Треба признати, що писанки викликали справжнє захоплення у глядачів. Після доповіді, за часм, присутні виявили велике зацікавлення українським народним мистецтвом та великодніми звичаями в Україні.

Місцева преса міст Кармелю й Монтерею відзначила цю подію. Наступна (четверта з черги) доповідь буде про Тараса Шевченка у зв'язку зі сторіччям його визволення з московського заслання.

Н. Н.

● З Білого Дому повідомляють, що 14-го травня о 9-ій годині ввечорі резидент Айзенгавер, промовлятиме через радіо і телевізію, обороняючи свій законопроєкт про федеральний бюджет . Промова Айзенгавера триватиме 30 хвилин.

Український Літературно Мистецький Клюб

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю дня 17-го травня 1957 року відбудеться в доповненні до доповіді „Проблеми трьох континентів", яка відбулася дня 26 квітня ц. р., доповідь інж. Захара Іванишина на тему „Геополітичне становище України та її місце в сучасній міжнародній ситуації". Початок о год. 8-мій.

Делеґація АБН у Вільному Китаї

„Шлях Перемоги" (Мюнхен) подає таку кореспонденцію з Тайпею (Формози):

Група учасників III-ої Конференції Антикомуністичної Ліги Народів Азії, на запрошення китайського відділу Ліги, прибула 6-го квітня ц. р. до Тайпею. Між ними прибули теж представники АБН: пані Слава Стецько та віцепрезидент ЦК АБН, провідник Мадярського Визвольного Руху, ген. Ференц Фаркаш де Кісбарнак. Представників АБН привітали на летовищі члени Місії АБН у Вільному Китаї — п. Ю. Заблоцький, п. Володимир Косик, як також провідні члени АПАКЛРОК, проф. Лін-Тсіюсен і Гванґ Ю. Окремо привітали п. Славу Стецько пані Тсай від імени Китайської Антиаґресорської Жіночої Ліґи.

Там же на летовищі відбулася коротка пресова конференція. Після обіду в Гранд Готелі представники ЦК АБН дали окремі інтерв'ю китайським журналістам, — роз'яснюючи принципи АБН і боротьбу тих народів за самостійність, проти комунізму і проти московського імперіялізму. Опісля Делеґація АБН й інші гості склали візиту ген. секретерові Китайської Асоціяції для Об'єднаних Націй д-рові Чу Чія-гуа і ген. секретарові Мусулманської Федерації Китаю, ген. Раі Чунґ-сі. Пані Слава Стецько була запрошена Китайською Антиаґресивною Жіночою Лігою на влаштоване в її честь прийняття. Ще цього самого дня увечорі китайські газети подали інформацію про приїзд гостей, а наступного дня багато статтей про АБН, на підставі одержаного інтерв'ю, з відповідними світлинами гостей.

Делеґація АБН залишилась у Вільному Китаї до 15-го квітня ц. р. За той час делеґацію прийняв цілий ряд китайських особистостей, між ними президент парляменту Чанґ Тао-фан, міністер закордонних справ Єг, віцепрезидент Вільного Китаю Чен-Чеґ та інші.

Недавній приїзд до Вільного Китаю Місії АБН, а тепер приїзд Делеґації АБН і гаряче привітання їх китайцями занепокоїли московське імперіялістичне середовище на Тайвані. Москалі занепокоєні тим, що здорові політичні чинники вільного світу починають поволі розуміти вагу й значення українських, мадярських, білоруських, грузинських та інших сил, без яких не можливе повалення большевизму.

● „Оссерваторе Романо", офіційний орган Ватикану відгукнувся негайно на виступ в англійській палаті лордів колишнього наукового дорадника Вінстона Черчилла, впливового лорда Червелла.. Цей останній висловив здивування і жаль, що такі чільні постаті західнього світу, як Папа Пій XII і лавреат Нобеля д-р Альберт Швайдер, виступили публічно проти випробування атомової і водневої зброї, нібито допомігши цим совєтській пропаґанді. Ватиканський часопис закинув лордові Червеллові поверховність і необережність, виявлені у його виступі, бо, мовляв, обов'язком Папи є завжди підносити голос перестороги, коли в будь-якому випадку наражається на небезпеку людське життя і здоров'я. Якщо вчені сперечаються на тему наслідків таких експериментів, то цього вже досить, щоб їх не продовжувати. Зрештою, пригадав „О. Р.", Папа завжди говорив про конечність міжнародного договору, який виключав би потребу дальших пробних вибухів.

● Д-р Расидру Прасада, президента Індії, переобрано на дальших 5 років. При голосуванні об'єднаних двох палат індійського парляменту він дістав 2,416 голосів „за", а його два суперники — один 19 голосів, а другий 14. Расидра Прасад має 72 роки.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 44 б)

	Передплата	Пожертва	Разом
І. Тесля, Гартфорд		1.00	
П. Федчук, Толідо		1.00	
Г. Чорній, Олбані		1.00	
Т. Прищляк, Боффало		1.00	
В. Слузинський, Аліквіпа		1.00	
В. Пука, Калґері		1.00	
С. Тимків, Флашінґ		1.00	
С. Горак, Дітройт		1.00	
А. К. Бурий, Йонґставн		1.00	
В. Шимко, Бруклин		1.00	
В. Дикан, Фервю		1.00	
М. Тиньо, Гарфілд		1.00	
С. Готра, Дітройт		1.00	
В. Лучка, Авбурн		1.00	
П. Ноґач, Шикаґо		1.00	
П. Демчина, Шикаґо		1.00	
І. Дубей, Нюарк		1.00	
Л. Струґ, Шикаґо		1.00	
С. Брудний, Боффало		1.00	
В. Лублянецький, Коговс		1.00	
І. Енґльот, Бейсад		1.00	
Н. Білик, Веніс		1.00	
М. Добромільський, Медісон		1.00	
М. Гузиляк, Сан Джоз		1.00	
М. Драбік, Каплей		1.00	
В. Смолинський, Кембрідж		1.00	
І. Козак, Мішавака		1.00	
Г. Геба, Стейплетон		1.00	
Н. Н., Йонкерс		1.00	
М. Середич, Н. Тонаванда		1.00	
А. Дзира, Ню Александрія		1.00	
В. Ковалишин, Дірборн		1.00	
Р. Чучкевич, Клівленд		1.00	
Ю. Зєнь, Ню Брітейн		1.00	
А. Гирчак, Монессен		1.00	
С. Антонишин, Лонґ Айленд		1.00	
П. Марчук, Филаделфія		1.00	
Р. Скоробогатий, Ню Йорк		1.00	
Г. Чолек, Шикаґо		1.00	
В. Богун, Шикаґо		1.00	
В. Копач, Бруклин		1.00	
А. Лянський, Коплей		1.00	
С. Кравець, Волнатпорт		1.00	
Т. Комар, Палетайн		1.00	
Н. Петвінський, Шикаґо		1.00	
Ю. Скіба, Л. Айленд Сіті		1.00	
С. Скрутт, Нортгамберл.		1.00	
М. Попик, Бруклин		1.00	
Е. Макарик, Клівленд		1.00	
Ф. Карамушко, Рачестер		1.00	
С. Лисюк, Френклін		1.00	
О. Сухомерський, Нюарк		1.00	
Е. Пагут, Бруклин		1.00	
В. Гіль, Джерзі Сіті		1.00	
М. Словіковський, Рачестер		1.00	
В. Піх, Ню Йорк		1.00	
А. Кемпа, Равей		1.00	
П. Бродич, Честер		1.00	
А. Кусен, Кліфтон		1.00	
В. В., Ню Йорк		1.00	
Е. Храплива, Ню Йорк		1.00	
М. Славінський, Бруклин		1.00	
С. Масенко, Мілвокі		1.00	
П. Модний, Клівленд		1.00	
А. Дяків, Дітройт		1.00	
С. Кило, Сиракюз		1.00	
М. Будка, Мт. Клеменс		1.00	
В. Долішній, Ню Гейвен		1.00	
П. Пишний, Бруклин		1.00	
Г. Г. Лелюх, Дірборн		1.00	
М. Сірман, Рарітан		1.00	
Ф. Семка, Ст. Пол		1.00	
Г. Панько, Джерзі Сіті		1.00	
О. Курко, Вет		1.00	
С. Ярух, Ню Йорк		1.00	
Е. Ковць, Чісголм		1.00	
І. Охвін, Дорейн		1.00	
М. Кокус, Калвер		1.00	
П. Сороколіт, Ірвінґтон		1.00	
Г. Лидів, Сліквіл		1.00	
І. Пендлишак, Сликвіл		1.00	
Дрібними		2.25	
Разом . . .	$ — —	$ 83.25	$ 83.25
Раніше проголошено	$ 6,551.90	$ 5,588.59	$12,140.49
Разом все . . .	$ 6,551.90	$ 5,671.84	$12,223.74

Айзенгавер і Монтґомері критикують полководців битви під Ґеттисбурґом

Ґеттисбурґ, Па. — Президент Айзенгавер і польовий маршал вайкант Монтґомері вивчали битву під Ґеттисбурґом із 1863-го року і обидва прийшли до переконання, що і командант південної армії генерал Роберт Лі і командант північної армії генерал Джордж Дж. Мід допустилися в цій битві великих помилок. Обидва полководці з останньої війни, під час якої вони стали приятелями, вивчали цю битву з громадянської війни спочатку на електричній мапі в суботу, а в неділю рано об'їздили побоєвище тієї битви перед тим, поки пішли на Богослуження до Пресвітеріянської Церкви в Ґеттисбурґу. Та през. Айзенгавер був трохи стриманий в своїй критиці і сказав, що якби „з тих померлих генералів хтось жив тепер, то напевно міг би критикувати нас за те, як ми воювали в Европі під час недавньої війни". Гість Президента, польовий маршал Монтґомері заявив, що він звільнив би обох генералів — командантів битви під Ґеттисбурґом в 1863 році.

Ґомулка не признає внутрішньої опозиції

Варшава. — Фактичний диктатор Польщі, перший секретар т. зв. Польської з'єдиненої робітничої партії, фактично комуністичної, проголосив через редакційну статтю в партійному органі „Трибуна Люду" заборону публічного проповідування членами партії поглядів, суперечних із офіційною партійною лінією. Щоб доказати, що ця заборона вести публічну дискусію з офіційною партійною політикою буде в сателітній Польщі риґористично проводитись, Ґомулка перевів засуд комуністичних журналістів Артура Гайніча, який критикував партійну лінію на сторінках часопису „Жиціє Варшави", та викинув з редакції тижневика „Свят" Едду Верфель, яка ще під кінець минулого року закидала польській комуністичній партійній верхівці, що тим верховодам більше залежить на вдержанні партії при владі, аніж на реалізації соціялістичних ідей. Виступ партійного секретаріяту під проводом Ґомулки проти ліберального крила польської компартії, званого лівим крилом, що гуртує „ревізіоністів", продовжується у процесі стабілізування режиму, який спершу прийшов до влади власне внаслідку тиску „польських тітоїстів" проти „сталіністів", але потім — злякавшись кривавих репресій збоку Москви — щораз „прикручує відлигу" і поступається вірним прислужникам Москви, — коментують закордонні часописи.

Передбачають, що Братство Шоферів скине з головства Бека

Вашингтон. — Впливи голови Міжнародного Братства Шоферів Дейва Бека поважно зменшилися, коли на Сенатській Слідчій Комісії виявилося, що Бек не тільки зловживав для своїх приватних цілей фондами цього Братства, але також користав із тих фондів, які мала дістати вдова по його особистім приятелі. Ці зізнання проти Бека склав на Сенатській Слідчій Комісії торговельний посередник Дон Гедленд. Заінтересована в цьому обмані Бека є вдова по Рею Лігені — п-ні Тереса Лігені. Представники Братства Шоферів заявляють, що Бека скинуть із головства в Братстві ще перед осінніми виборами, які мають відбутися в вересні цього року. Про „жадобу гроша" Бека говорив голова сенатської комісії сенатор Джан МекКлеллен. Він сказав також, що при цій нагоді виявилися ще й інші злочини Бека, які його компромітують в очах робітництва, що досі його підтримувало, не знаючи дійсної правди про злочини свого провідника.

АФП-КІО мусітимуть викинути Братство Шоферів

Ню Йорк. — Голова Американської Федерації Праці — Конгресу Індустрійних Організацій Джордж Міні промовляв на зборах Об'єднаної Спілки Взуттєвиків в готелі „Белмонт Пляза" і заявив, що його організація не матиме іншого виходу, як тільки викинути з свого членства Міжнародне Братство Шоферів, яке нараховує 1,200,000 членів. Міні не називав поіменно голову Братства Шоферів Дейва Бека, але з його промови ясно виходило, що він про нього говорив. Міні заявив, що це не погоджується з робітничою етикою, коли робітничий провідник не платить відсотків від затягнених позичок в касі робітничої організації, або коли той сам провідник з великим зиском продає свій дім робітничій організації, і сам надалі в ньому мешкає. Міні сказав, що замість слова „позичка" можна б поставити слово „крадіжка", і тоді кожному було б ясно, що це злочин.

● Більшість воєнних кораблів могутньої американської Шостої фльоти, стаціонованої в східній частині Середземного моря, вернулись до італійських портів — Неаполю, Мессини і Палермо. Вони перевели успішну демонстрацію морської сили ЗДА проти загрози порушення самостійности Йорданії.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 18-ти мільйонового майна організації!

Спорт

ЛЕВИ — ФОРТУНА 3:1 (1:1)
ЛЕВИ — ВАЙКІНҐС 1:1 (0:0)

Шикаґо 5 травня. — Коли мова про упадок форми змагунів дружини, тоді це явище нормальне і його можна скоро усунути, міняючи змагуна, одначе коли занепад форми проявляється в цілій дружині, ситуація стає безнадійною і щоб вдержати престиж футбольного рівня дружини минулих сезонів, вона вимагає спеціяльної уваги не тільки тренера, але і проводу. Останні двоє змагань, хоч і не були програні, не принесли ні глядачам ні самим змагунам своїм характером гри жадного задоволення. Не зважаючи на те, що Леви контролювали площу на протязі цілих змагань, щось не клеїлось. Хаотична гра, головно нападу, ніколи не мала ясного закінчення. Стріловий потенціял Левів увійшов у стан анемії, а прицизність подач впала до мінімума. Безперечно, були і поодинокі обдумані акції, одначе це краплина в морі.

В обох зустрічах, про вислід дня рішали останні хвилини гри. Коротко до кінця стан виріт 1:1 загрожував Левам втратою однієї точки, а в зустрічі з Вайкінґс, чотири хвилини до кінця, Левам загрожувала програ 1:0. Треба бути певним, що цей упадок форми Леви скоро поборють і чергові змагання будуть не тільки переможні, але і концертом гарної гри, за якою симатики Левів вже дуже стужились.

У передматчі резерва Левів виграла із резервою Вайкінґс у відношенні 3:0. Стрільцем дня був Борисевич.

М. Маркевич

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

АЛЕНТАВН, Па. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відд. 147, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 19 травня о год. 2-ій по полудні в Парохіяльній залі 803 Н. Фронт вул. Проситься всіх прийти і вирівнати свої довги. Якщо цього не зроблять, будуть суспендовані, як старші, так і діти. — Д. Рудакевич, предс.; І. Гуцайлюк, кас.; І. Рудакевич, секр.

БАЙОН, Н. Дж. — Т-во ім. Т. Шевченка. Відділ 281 повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в п'ятницю 17 травня 1957 о год. 8 веч. в УНДомі 33-35 вест 19 вул. Просимо всіх прийти. Рівночасно просимо Ш урядників Відд. 213 і 380, щоб прибули на ці міс. збори уложити програму на відкриття пам'ятника Т. Шевченка на Союзівці в дні 16 червня. — І. Довгань, предс.; Я. Лаврів, кас.; Л. Бачинський секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Місячні збори Т-а ім. Т. Шевченка Відд. 253 відбудуться в неділю 19-го травня в залі при 2250 В. Кортез. Проситься членів прийти. — Когут, секр.

ОЛИФАНТ, Па. — Б-во св. Кирила і методія, Відд. 89 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю 19 травня 1957 в Шкільній авдиторії зараз по вел. Сл. Божій. Кожний член має обов'язково явитися. Є важні справи до полагодження. — Гр. Костик, предс.; А. Тарас, секр.

ШИКАҐО, Ілл. — С-во Благовіщення, Відд. 125 повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю 19 травня о год. 1-ій по полудні при 845 Н. Вестерн Ев. Проситься прийти, бо на порядку зборів є важні справи, які мають бути вирішені і з огляду на це, більшість членів є побажана. — Управа.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. — Місячні збори Т-ва Запорожська Січ, Відд. 206, відбудуться в суботу 18-го травня 1957 о год. 7.30 веч. Будуть важливі справи до обговорення і полагодження, та дальші інформації про поїздку 16 червня на Союзівку. Уряд просить членів вирівняти свої союзові вкладки ще перед 25-им ц. м., тому що секретар буде відсутній вже від 25-го травня, а гроші мусять бути в гол. канцелярії перед його виїздом. — В. Киндефорський, предс.; І. Кокольський, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Т-го ім. І. Франка Відд. 372 повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 18 травня о год. 7 веч. в домі п. Лонишина 922 Вест ст. Проситься обов'язково прибути, бо є важні справи до полагодження. По зборах відбудеться карт парті. — К. Наконечний.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва Запорожська Січ, 342 Відд. відбудуться в неділю, 19 травня 1957 в церковній залі 645 Розевелт Ев., о год. 2-ій по пол. — Євген Вадяк, предс., М. Кіра, кас., Ірина Гундяк, секр.

ПОНҐСТАВН, О. — Б-во ім. Арх. Михаїла Відд. 140 повідомляє членів, що 19 травня в церковній залі 526 Вест Рейн Ев. відбудуться зараз по співаній Сл. Божій збори. Є важні справи до полагодження. — Ст. Яворський, предс.; Ів. Кравець, секр. і кас.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Повідомляється членів Б-ва св. Йосафата, Відд. 217, що чергові місячні збори відбудуться 19 травня о год. 2-ій по пол. в церковній залі 305 Гадсон Ев.. Проситься привести нових членів, а також вписати своїх дітей. Нагадується довгуючих членів вирівнати свої вкладки. — М. Макусій, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори 117 Відд. і продовження квартальних зборів Запорожської Січі відбудуться в суботу 18 травня 1957 в год. 8-ій веч. в домівці при 33 Е 7-а вул./II. Явка всіх членів обов'язкова. — С. Кучма, предс., М. Корчинський, кас., В. Калина, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. — Б-во св. о. Николая, Відд. 127 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю 19-го травня в церковній залі при Філмор і Онейда вул. зараз по співаній Сл. Божій. Пригадуємо членам, щоб платили вкладки кожного місяця. Поза зборами збираємо вкладки і полагоджуємо всякі справи кожної неділі від год. 11:30 до 1-ої так, щоб кожний мав змогу вплатити. Також просимо батьків і знайомих записувати своїх дітей в члени. Суспендовані члени будуть привернені в правах як звернуть довг. — І. Була, предс., П. Володка, ф. секр., п-ні М. Гараведс, кас., М. Левицький, рек. кас.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Т-во Укр. Січ Відд. 170 повідомляє, що збори відбудуться в п'ятницю 17 травня, о год. 6 веч. в УНДомі 433 Гобокен Ев. Проситься громадно прибути, є важні справи до полагодження та проситься точно вплачувати особливо річні і піврічні вкладки. — П. Мелень, предс., В. Плечонь, кас.; І. Грабар, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрест. Відд. 270, відбудуться в суботу 18 травня, о 7-ій веч., в УНДомі 433 Гобокен Ев.. На зборах буде обговорена справа здвигу на відкриття пам'ятника Т. Шевченка на Союзівці в дні 16 червня. — В. Бутковський, р. с.

ГАДСОН, Н. Й. — Б-во св. Арх. Михаїла Відд. 476 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю 19 травня. На співаній Службі Божій буде посвячення американського прапору Б-ва, якого довершить о. А. Іванишин. По Сл. Божій збори. Обов'язком кожного члена є взяти участь в цьому святі. — Управа.

ШИКАҐО, Ілл. — Б-во св. Миколая, Відд. 106 повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19 травня о год. 12 в пол. в домі Відділів УНС при 843 Н. Вестерн Ев. Проситься прибути, а довгуючих вирівняти вкладки. — Й. Коцовський, пр. В. Любас м-предс., Г. Дацків, фін. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во ім. І. Франка Відд. 83 повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу 18 травня 1957 о год. 6 веч. в домі Горожанського Клюбу при 847 Н. Френклін вул. Пригадується членам, що через літній час збори відбуватимуться в суботи аж до вересня. Проситься членів прибути на збори і вирівнати свої вкладки. — С. Чорномаз, секр.

АСТОРІЯ, Л. Ай. — Місячні збори Б-ва св. о. Николая Відд. 5 відбудуться в неділю 19 травня о год. 5-ій по пол. в залі Укр. гр.-кат. Церкви Чесного Хреста 37-09-31 Аве. Проситься прийти, бо маємо важні справи до вирішення. Просимо теж всіх українців, які ще не є членами, щоб прийшли і вписали себе і своїх дітей в члени. — І. Сикор, предс., А. Климишин, кас., П. Барнич, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — С-во Преч. Діви Марії Відд. 112 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю 19 травня по 3-ій і 4-ій Службі Божій в церковній залі. Хто бажав би стати членом, просимо привести його на збори. — А. Купер, секр.

ТАРЗАН, ч. 33864. Яке буде майбутнє?

"JUST MISSED!" SAID DON DISGUSTEDLY. "WELL, SHE'S ONLY DELAYING THE INEVITABLE — COME ON, WE'LL SEND A WIRE TO LONDON!"

... MUCH LATER, THE WOMAN, OLGA, RELAXED AS HER TINY PLANE WINGED OVER THE CONGO—

—AND IN THE JUNGLE BELOW, A BRONZED GIANT GLANCED AT THE SILVER SPECK IN THE SKY—A STRIKING CONTRAST OF TWO CIVILIZATIONS. WHAT DOES FATE HOLD FOR EACH?

— Спізнилися! — сказав невдоволений Дон. — Гаразд, вона тільки відклала те, що неминуче... Ходім, вишлемо депешу до Лондону!

Багато пізніше Ольга відпочивала на своїм малім літаку, який летів понад Конго...

... А в джунглях внизу бронзовий велетень споглядав на срібну цятку в небі... разючий контраст двох цивілізацій. Що доля призначила для кожної?